

Afrustningsforslag; men det, her foreslaas, er jo Afrustningsforslaget serveret paa en anden Maade, der er intet Menneske, der tager fejl af det.

Nu ved jeg vel, at man fra det radikale Venstres Side nærer en uudryddelig Tro paa, at der i Befolkningen er en umaadelig Trang til militære Diskussioner og militærpolitiske Kampe, og der er ikke nogen Erfaring, som de maatte høste ved Valgene, der har kunnet kirure dem for denne Tro. Hvilken Rolle tror man f. Eks., at det militære spillede ved det sidste Folketingsvalg? Det spillede en meget ringe Rolle, endskønt man fra radikal og for Resten ogsaa fra socialdemokratisk Side gjorde alt, hvad man kunde, for at skyde det i Forgrunden. Det spillede saa godt som ingen Rolle ved Valget i 1926; saa lidt som det spillede nogen større Rolle i 1924. Det var ganske andre Spørgsmaal, der den Gang optog Vælgernes Interesse og prægede deres Afstemning. Det var de økonomiske Spørgsmaal, som traadte i Forgrunden; og den Tanke, at man skulde kunne redde Landets Økonomi ved at kaste sig ud i en militær Eventyrpolitik, nemlig Afrustningsevenytret, det er en forgemt Tanke, som Begivenhederne i Verden for længst har berøvet den Tiltrækning, den en Gang havde over Sindene herhjemme. Der er, tror jeg, ikke Spor af Trang hos Vælgerne til, at Landet nu skal kastes ud i en ny Valgkamp om halvtredie Maaned.

Det ærede Medlem Hr. P. Munch sagde, at han ikke kunde forstaa, at en saadan Folkeafstemning skulde kunne forstyrre Arbejdet herinde. Jo, det kan den i høj Grad. Folkeafstemningen skal efter Lovforslaget finde Sted senest i Juli. Kampen og Agitationen vil naturligvis begynde i god Tid forinden; praktisk talt vil den begynde straks. Og dette vil ikke gaa sporløst hen over det politiske Arbejde herinde i Rigsdagen, et Arbejde, der nu bør optage alle Kræfter. Dette Forslags Vedtagelse vilde efter min Mening virke som en Kæp i et Hjul, en Forstyrrelse, ja, i Praksis en Afbrydelse af dette Arbejde. Og noget saadant ønsker vi fra vor Side ikke at være med til.

L. Rasmussen : Som allerede omtalt har Spørgsmaalet om Folkeafstemning angaaende Militærspørgsmaalet her i Landet været fremme nogle Gange tidligere. I 1922 krævede Socialdemokratiet sammen med det radikale Venstre, at inden Militærordningen traadte i Kraft, skulde den godkendes ved en Folkeafstemning; og

det Lovforslag, som jeg forelagde i Fjor, og som nu ligger i Landstinget, indeholder ogsaa en Paragraf, der bestemmer, at inden Loven træder i Kraft, skal den godkendes ved en Folkeafstemning.

Socialdemokraterne har i deres Forfatningsprogram ogsaa et Punkt vedrørende Folkeafstemning angaaende vigtigere Love. Men ganske vist er dette vort Krav om Folkeafstemning stillet i Forbindelse med Tanken om et Etkammerssystem, idet vi mener, at naar Folketinget har vedtaget et Lovforslag, og naar et betydeligt Mindretal er gaaet imod Lovforslaget, eller Lovforslaget griber meget stærkt ind paa et eller andet Omraade, saa at det kan være tvivlsomt, hvorvidt der staar et Flertal i Befolkningen bag ved det, saa skal et større Mindretal kunne beslutte, at Lovforslaget skal underkastes Folkeafstemning, inden det faar Lovkraft. Forholdet vilde altsaa være det, at Folkeafstemningen kom efter Vedtagelsen paa Rigsdagen, saa at Folkeafstemningen var et Ja eller Nej til det, Rigsdagen havde vedtaget.

Naar vi nu imidlertid i 1922, til Trods for, at vi havde Tokammerssystemet, under hvilket efter vor Opfattelse en almindelig Anvendelse af Folkeafstemning — først Vedtagelse i Folketing, saa i Landsting og derefter Folkeafstemning — mange Gange vilde være en for omstændelig Historie, naar vi desuagtet i 1922 gik med til Kravet om Folkeafstemning, saa var det af to Grunde.

Den første Grund var denne, at det den Dag da den nugældende Militærordning blev vedtaget i Folketinget, idet samtlige Tingets 149 Medlemmer var til Stede, ikke lykkedes at samle et Flertal her i Folketinget om det Lovforslag, der blev ophøjet til Lov. Tinget var fuldtalligt; men der var ikke et Flertal af Medlemmerne, der stemte for denne Ordning. Dette var den ene Grund.

Den anden Grund var den, at vi mener, at naar man, som man gør det nu, kræver, at Landets Ungdom skal — ingen Vej udenom — skal gaa ind under Forhold, der i visse Situationer kan kræve Livet som Indsats, maa vi vide, at der staar et Flertal i Befolkningen bag ved et saadant Krav. Det er et gammelt Venstrekrav, fremført af Venstre under Kampen mod Højre under de store Militærdebatter, dette Krav om, at der skal staa et Flertal bag ved Militærordningen. Naar vi, Frihedspartiet, sagde Venstre, naar vi, der holder paa Friheden, fraviger dette ved at gaa med til den almindelige Værnepligt, maa